

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือ (developmental research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแนวปฏิบัติการทำลายเชื้อสำหรับบุคลากรในสถานบริการทางสุขภาพ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลหรือการใช้น้ำยาทำลายเชื้อในสถานบริการทางสุขภาพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการทางสุขภาพหรือในสถาบันการศึกษาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. สาขาพยาบาล เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เป็นพยาบาลควบคุมโรคติดเชื้อ หรือเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการสอนเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลหรือการใช้น้ำยาทำลายเชื้อไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. สาขาเภสัชกรรม เป็นเภสัชกรที่มีประสบการณ์ด้านน้ำยาทำลายเชื้อไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. สาขาแพทย์ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลหรือการใช้น้ำยาทำลายเชื้อไม่น้อยกว่า 5 ปี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยคัดเลือกจากกลุ่มประชากรดังกล่าวโดยการสืบค้นรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ จาก ผลงานการเขียนตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับการทำลายเชื้อ และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลโดยตรง แล้วพิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 25 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ตอบรับเข้าร่วมในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติ สถานที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลหรือการใช้ยาฆ่าตายเชื้อในสถานบริการทางสุขภาพ โดยกำหนดรหัสแทน ชื่อและ นามสกุลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการทำลายเชื้อ โดยการศึกษาความสำคัญและความจำเป็นในการทำลายเชื้อในสถานบริการทางสุขภาพ ผลเสียและผลกระทบที่เกิดจากการทำลายเชื้ออย่างไม่ถูกต้อง ปัญหาและข้อผิดพลาดที่พบจากการทำลายเชื้อ ความรู้ทางทฤษฎีเกี่ยวกับการทำลายเชื้อจากตำรา เอกสาร รายงานการวิจัยต่าง ๆ นำมากำหนดรูปแบบแนวปฏิบัติและเขียนโครงร่างแบบสอบถาม โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติการทำลายเชื้อสำหรับบุคลากรในสถานบริการทางสุขภาพ ทั้งนี้การเรียบเรียงได้คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักวิชาการและภาษาที่ใช้ ให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยลำดับตามขั้นตอนของการทำลายเชื้อและแสดงเหตุผลในการปฏิบัติในบางกิจกรรม ใน 10 หัวข้อ ดังนี้ การเลือกใช้น้ำยาทำลายเชื้อ 9 ข้อความ การเตรียมน้ำยาทำลายเชื้อ 18 ข้อความ การทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนนำมาทำลายเชื้อ 10 ข้อความ การแช่เครื่องมือและอุปกรณ์ในน้ำยาทำลายเชื้อ 7 ข้อความ การเก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ผ่านการทำลายเชื้อ 7 ข้อความ การป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายและการปฏิบัติหลังจากได้รับอุบัติเหตุหรืออันตรายจากการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ 8 ข้อความ การทำลายเชื้อกับพื้นผิวสิ่งแวดล้อมในสถานบริการทางสุขภาพ 7 ข้อความ การเก็บน้ำยาทำลายเชื้อ 5 ข้อความ การเฝ้าระวังการปนเปื้อนของเชื้อจุลชีพในน้ำยาทำลายเชื้อและการเจ็บป่วยของบุคลากร 7 ข้อความ การกำจัดน้ำยาทำลายเชื้อที่ใช้แล้ว 3 ข้อความ รวมทั้งหมด 81 ข้อความ ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกัน เป็นผู้ตอบและให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 3 รอบ ดังมีรายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละรอบดังนี้

แบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิดโดยแต่ละข้อจะมีช่องทางขวามือสำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบโดยเขียนเครื่องหมาย “✓” ลงในช่องแสดงความคิดเห็น “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และช่องหมายเหตุอยู่ขวาสุด สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างอิสระ

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบ พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงวิธีตอบแบบสอบถามและและขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ภายใน 3 สัปดาห์

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามรอบที่ 1 คืน ผู้วิจัยนำคำตอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ แล้วนำมาปรับข้อความตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 และส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมคำชี้แจงวิธีการตอบแบบสอบถาม และขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 คืนผู้วิจัย ภายในเวลา 3 สัปดาห์

5. เมื่อได้รับแบบสอบถามรอบที่ 2 คืน ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วนำมาปรับข้อความตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 และแสดงค่ามัธยฐานค่าการกระจายควอไทล์ ของแบบสอบถามรอบที่ 2 กำกับในแต่ละข้อความ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมคำอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม และขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ภายใน 3 สัปดาห์

6. เมื่อได้แบบสอบถามรอบที่ 3 คืนผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ หากค่ามัธยฐาน และค่าการกระจายควอไทล์ ผู้วิจัยเลือกข้อความที่มีค่ามัธยฐาน > 9.00 และ ค่าการกระจายควอไทล์ < 1.67 รวมทั้งนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ในการสร้างแนวปฏิบัติการทำลายเชื้อสำหรับบุคลากรในสถานบริการทางสุขภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่นอกเขตจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามแต่ละชุดพร้อมซองจดหมายปิดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยยังไม่ได้รับแบบสอบถามตามกำหนดเวลา หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยติดตามทางโทรศัพท์ และเมื่อผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามหลังติดตามภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตอบกลับมาทั้งหมดวิเคราะห์ในแต่ละรอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิจากแบบสอบถามรอบที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์หาความสอดคล้องคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 โดยทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ หาค่ามัธยฐาน และค่าการกระจายควอไทล์